

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3070/2018. (II. 26.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Pécsi Törvényszék 1.Pkf.50.064/2017/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett az Alkotmánybíróság elé a Pécsi Törvényszék 1.Pkf.50.064/2017/3. számú végzése, valamint a bíróság eljárását megelőző eljárásban P. közjegyző (a továbbiakban: pécsi közjegyző) 41016/Ü/177/2016/10. számú végzése ellen, azok alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérve. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában tulajdonhoz való joga, az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdése, 27. cikk (3) bekezdése, 28. cikke, C) cikk (1) bekezdése, valamint alkotmányjogi panaszának kiegészítésében az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének a megsértésére hivatkozott.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye, hogy az adós végrehajtási záradék törlése iránti kérelmet terjesztett elő a pécsi közjegyző előtt indult végrehajtási eljárásban, amely kérelmet a közjegyző 41016/Ü/177/2016/10. számú végzésével elutasított. A pécsi közjegyző végzésével szemben az adós fellebbezett. Az adós végrehajtási záradék törlése iránti kérelmét arra alapította, hogy a végrehajtás elrendelését követően jogszabály alapján módosult a végrehajtást kérő vele szemben fennálló követeléseinek összege, és erre tekintettel már nem volt jogszerű az eredeti, jogszabály erejénél fogva érvénytelen kikötéseket tartalmazó közokirat záradékkal történő ellátása. Az adós utalt arra is, hogy a végrehajtást kérő pénzügyi kötelezettségének eleget téve megfelelően korrigálta a vele szemben fennálló végrehajtható követelés tőkeösszegét, amely így nem egyezik meg a végrehajtási záradékkal ellátott okiratban foglalt összeggel. A végrehajtási záradék törlését tehát nemcsak arra hivatkozással kérte, hogy a szerződés, amin a záradékolt közokirat alapult, részben érvénytelen.
- [3] A másodfokú bíróságként eljáró Pécsi Törvényszék (a továbbiakban: bíróság) 1.Pkf.50.064/2017/3. számú végzésével eltérő jogi indokok alapján, de egyetértett a pécsi közjegyző végrehajtási záradék törlését elutasító döntésével, ezért a pécsi közjegyző végzését a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 259. §-ára tekintettel a 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta. A bíróság szerint kizárólag azzal az indokkal, hogy a végrehajtás alapjául szolgáló szerződés érvénytelenségének jogkövetkezménye a végrehajtási eljárásban csak akkor vonható le, ha azt jogerős ítélet az adott szerződés vonatkozásában kimondja, a kérelem teljesítése nem volt megtagadható, ezért a bíróság a pécsi közjegyző végzésének jogi indoklását kiegészítette.
- [4] A bíróság végzésében rögzítette, hogy a végrehajtási záradék törlésének a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 211. § (2) bekezdése alapján csak akkor van helye, ha az okiratot a törvény megsértésével látták el végrehajtási záradékkal. A közjegyző a záradék kiállításával akkor sérti meg a törvényt, ha az a kiállítás időpontjában nem felel meg a Vht. 10. §-ában, illetve 20. §-ában foglalt szabályoknak. A bíróság szerint az adós kérelmében, illetve fellebbezésében sem hivatkozott arra, hogy a végrehajtási záradék kiállítását megelőzően megtörtént az időközben bekövetkezett jogszabályi változásoknak megfelelő elszámolás és a végrehajtást kérő pénzügyi kötelezettség már a kérelmének benyújtásakor tisztában volt azzal, hogy mi az az összeg, amelyet a tisztességes elszámolás alapján követelhet az adóstól. Mindezek alapján a bíróság azt állapította meg, hogy az eljáró közjegyző nem sértette meg a Vht. rendelkezéseit, amikor a végrehajtandó okiratot ellátta záradékkal, mert a végrehajtandó okirat a záradék kiállításakor megfelelt a Vht. vonatkozó rendelkezéseinek, ezért a Vht. 211. § (2) bekezdése alapján a végrehajtási záradék törlésére nincs alapos indok. A bíróság szerint a követelés összegének az adós által hivatkozott változásának az a következménye, hogy a végrehajtást kérőnek kötelezettsége keletkezik ennek a bejelentésére, valamint ennek alapján a végrehajtásban megállapítható

ügyérték ehhez az összeghez igazodik, és ennek alapján számítja fel a végrehajtó a neki járó jutalék és költség összegét is. A bíróság utalt arra is, hogy tévedett az adós, amikor azt állította, hogy a végrehajtható okirat csupán egy szerződés, mert a rendelkezésre álló adatok alapján kétséget kizáróan megállapítható, hogy a végrehajtás alapjául szolgáló okirat közjegyző által kiállított közokirat. A bíróság rögzítette továbbá, hogy az adós a szerződést felmondó nyilatkozat érvénytelenségére először a fellebbezésében hivatkozott, ezért ez a Vht. 224/A. § (1) bekezdése és a 214. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó régi Pp. 235. § (1) bekezdésében írt korlátra figyelemmel nem volt érdemben vizsgálható. A bíróság szerint közokiratba foglalt felmondó nyilatkozat érvényességének vizsgálatára a végrehajtási eljárásban nincs lehetőség, ezt az igényét az adós polgári perben érvényesítheti.

- [5] 2. Az indítványozó a végrehajtási záradék szerinti zálogkötelezett, az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló bírósági eljárásban ügyfélként nem vett részt, a támadott bírósági végzést vele nem közölték. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát 2017. június 27-én nyújtotta be az eljáró közjegyző előtt, amelyben a bíróság és a közjegyző végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mivel azok álláspontja szerint sértik az tulajdonhoz való jogát, az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdését, 27. cikk (3) bekezdését, 28. cikkét, C) cikk (1) bekezdését, valamint alkotmányjogi panaszának kiegészítésben az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének a megsértésére hivatkozott.
- [6] Az indítványozó szerint az adós a bankkal kötött szerződéstől elállt, amelynek tényét kijelölés után a pécsi közjegyző foglalta közjegyzői okiratba. Az indítványozó szerint az adós kezdeményezte a banknál, hogy a jogviszonyt zárják le, számoljanak el egymással, de a bank ettől elzárkózott. Az indítványozó szerint a közjegyző tisztában volt azzal, hogy egy felbontott szerződésre vezetett végrehajtási záradékot. Az indítványozó szerint a bank az elállást nem támada meg, hanem felkeresett egy budapesti közjegyzőt és közjegyzői okiratba foglaltatta a szerződés felmondását és egy tanúsítványt a követelése összegéről és jogcíméről. A végrehajtó a budapesti közjegyző által kiállított okirat alapján határozta meg a behajtandó összeget és foglalta le az indítványozó ingatlanát. Az indítványozó kifogásolta, hogy a budapesti közjegyző nem vizsgálta a tanúsítvány tartalmának megalapozottságát. Az indítványozó álláspontja szerint a közjegyzőnek a bírói hatáskörben végzett munkája és a közjegyzői feladatok ugyanazon személynél jelentkeznek, továbbá a pártatlansága sem problémák nélküli, hiszen járásbírói hatáskörben kifejtett munkájáért jutalékos rendszerű díjazásban részesül, amely törvényi szabályozás mellett nem várható el, hogy a közjegyző a végrehajtási záradék kiállításának jogalapját vizsgálja.
- [7] Az indítványozó indítvány-kiegészítésében előadta, hogy a budapesti közjegyző csak a végrehajtást kérő bank számára biztosította a bizonyítást, a tanúsítvány kiállítását, az adós számára nem, így az indítványozónak az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított joga nem érvényesült. Kifogásolta továbbá, hogy a Vht. 23/C. §-a a bírói döntést jelentős vagyon tekintetében üzleti alapra helyezte, amellyel összefüggésben vannak a közjegyzők törvénytértései.
- [8] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [9] Az Abtv. 27. §-a *a)* és *b)* pontjai értelmében az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja alapján alaptörvényellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [10] Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó törvényi rendelkezést. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában tulajdonhoz való joga sérelmére hivatkozott, azonban e tekintetben az Alaptörvény VIII. cikk (2) bekezdését jelölte meg, holott a tulajdonhoz való jogot az Alaptörvény XIII. cikke tartalmazza.
- [11] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése előírja, hogy az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *a)–f)* pontjaiban foglaltakat. Az Abtv. 52. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság által lefolytatott vizsgálat az indítványban megjelölt alkotmányossági kérelemre korlátozódik. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* pontja szerint a kérelem akkor tekinthető határozottnak, ha alkotmányjogi panasz esetén egyértelműen megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, illetve az *e)* pont szerint egyértelműen indokolni kell, hogy a sérelmezett döntés, illetve jogszabályi rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével.

- [12] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz függetlenül attól, hogy a tulajdonhoz való joga sérelem vonatkozásában nem az Alaptörvény XIII. cikkét jelölte meg, nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontjaiban foglaltaknak, mert az indítványozó nem jelölte meg az alapjogi sérelem lényegét, illetve ezzel összefüggésben alkotmányjogilag releváns érvelést sem fejt ki.
- [13] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó nem minősül az egyedi ügy érintettjének, amely feltétel teljesülése az alkotmányjogi panasz befogadásának feltételét képezi. Az Abtv. 1. § *a)* pontja értelmében egyedi ügynek minősül a természetes személy, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet jogát vagy kötelezettségét, jogos érdekét vagy jogi helyzetét érintő vagy eldöntő bírósági eljárás. Az indítványozó sem a közjegyző eljárásában, sem a bírósági eljárásban félként, illetve beavatkozóként nem lépett fel, ebből kifolyólag a támadott végzések sem kerültek közlésre az indítványozóval. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában nem terjesztett elő indokolást arra vonatkozóan, hogy az egyedi ügyben való érintettségét mire alapozza. Megjegyzendő, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszában olyan közjegyzői eljárást is kifogásolt, amelynek felülvizsgálata nem képezte tárgyát a támadott bírósági végzésnek. Ezen túlmenően az indítványozónak a budapesti közjegyzői eljárással összefüggésben az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének a megsértésére vonatkozó hivatkozása a jelen alkotmányjogi panaszban kifogásolt bírósági és közjegyzői végzéssel kapcsolatos érintettség hiányától függetlenül, eleve nem vizsgálható érdemben.
- [14] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „[a]z Abtv. 27. §-a azonban nem csupán az alkotmánybírósági eljárás alapjául szolgáló ügyben való érintettséget követeli meg, hanem feltételezi az összefüggést az alapügy és az alkotmányjogi panaszjelzés között. Az alapügyben való érintettség az alkotmányjogi panaszjelzés szükséges, de nem elégséges feltétele. Az alkotmányjogi panasz funkciója a jogorvoslat, amely az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogainak sérelmét feltételezi. Ezért az alkotmányjogi panasz érdemben csak akkor bírálható el, ha az indítványozó az Alaptörvényben biztosított jogai sérelmét állítja.” {3196/2016. (X. 11.) AB végzés, Indokolás [7]}
- [15] Az Alkotmánybíróság egyébiránt megjegyzi, hogy az indítvány az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdése, 27. cikk (3) bekezdése, 28. cikke, C) cikk (1) bekezdése megsértésére is hivatkozott, amely hivatkozások még az érintettség fennállása esetén sem eredményeznék az alkotmányjogi panasz befogadását, hiszen az Alaptörvény ezen rendelkezései nem tekinthetők Alaptörvényben biztosított jogoknak, így „[...] mindazok az indítványi elemek, melyek nem Alaptörvényben biztosított jog sérelmét állítják, hanem valamely államcél vagy egyéb alaptörvényi rendelkezés megsértésének megállapítására irányulnak, alkotmányjogi panasz keretében nem bírálhatók el.” {3121/2015. (VII. 9.) AB határozat, Indokolás [89]}
- [16] Mindezek alapján az alkotmányjogi panasz részben a határozott kérelem követelményének, részben az Abtv. 27. §-ában foglalt törvényi feltételeknek nem felel meg, ezért az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *c)* és *h)* pontjai alapján visszautasította.
- [17] Mivel az Alkotmánybíróság az eljárást befejező, érdemi – a közjegyző végzését helybenhagyó – bírói döntés vonatkozásában a panaszt visszautasította, ezért a közjegyző végzésére nem terjesztette ki vizsgálatát.

Budapest, 2018. február 20.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1567/2017.

